

KOMENTARZ

Nr 2, 8 stycznia 2020 © PISM

Redakcja: Sławomir Dębski • Patrycja Sasnal • Rafał Tarnogórski

Sebastian Płóciennik • Justyna Szczudlik • Daniel Szeligowski • Jolanta Szymańska
Marcin Terlikowski • Karol Wasilewski • Szymon Zaręba • Tomasz Żornaczuk

Powołanie rządu chadecji i Zielonych w Austrii

Łukasz Ogrodnik

W Austrii po raz pierwszy w historii powstał rząd Austriackiej Partii Ludowej (ÖVP) oraz partii Zielonych. Jego zaprzysiężenie 7 stycznia br. oznacza koniec przejściowego, funkcjonującego od maja ub.r. eksperckiego gabinetu kanclerz Brigitte Bierlein i powrót na to stanowisko Sebastiana Kurza – lidera ÖVP. Znaczne różnice między koalicjantami, głównie w kwestii migracji, wymagały istotnych kompromisów programowych. Wejście Zielonych do rządu przełoży się na jeszcze ambitniejszą politykę klimatyczną Austrii.

Dlaczego powstał rząd ÖVP–Zieloni?

Zieloni i ÖVP mają łącznie 97 miejsc w 183-osobowej niższej izbie parlamentu, co przekłada się na stabilną większość. Obie partie odnotowały największy wzrost poparcia [w wyborach parlamentarnych](#), które odbyły się 29 września ub.r. Na korzyść zawiązania obecnej koalicji zadziały wyborcze straty dwóch pozostałych potencjalnych koalicjantów ÖVP – Wolnościowej Partii Austrii (FPÖ) oraz Socjaldemokratycznej Partii Austrii (SPÖ), które dostrzegły większe szanse na odbudowę poparcia w opozycji. Do zawarcia koalicji przyczyniła się ze strony chadecji jej duża zdolność koalicyjna dowiedziona w przeszłości współtworzeniem rządów z SPÖ i FPÖ, a ze strony Zielonych – ich gotowość do znacznych ustępstw programowych. Z uwagi na różnice m.in. w polityce migracyjnej utworzenie rządu poprzedziły ponad dwumiesięczne żmudne negocjacje międzypartyjne.

Jaki jest skład nowego rządu?

Utworzenie rządu ÖVP–Zieloni oznacza powrót Kurza na stanowisko kanclerza, które zajmował w latach 2017–2019 w gabinecie ÖVP–FPÖ. Liderowi Zielonych Wernerowi Koglerowi przypadło stanowisko wicekanclerza oraz ministra służby cywilnej i sportu. Jego partia objęła również Ministerstwo Spraw Społecznych, Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Ministerstwo Infrastruktury i Środowiska. Zielonym przypadły zatem 4 z 14 ministerstw. Dysproporcje w podziale są konsekwencją wyników wyborów parlamentarnych, w których ÖVP uzyskała 37,5%, a Zieloni – 13,9%. Ministrem spraw zagranicznych z ramienia ÖVP będzie bezpartyjny Alexander Schallenberg, który funkcję tę pełnił w przejściowym rządzie Bierlein.

Jakie są założenia programowe koalicji?

Zapowiedzi rządu są wypadkową priorytetów programowych obu partii. Po stronie ÖVP dotyczą głównie polityki fiskalnej i migracyjnej, po stronie Zielonych – ekologii i transparentności w życiu publicznym. Nowy rząd chce zapobiegać korupcyjnym praktykom jak te z tzw. [afery z Ibizy, która przyczyniła się do upadku rządu ÖVP–FPÖ](#) w maju ub.r. Dlatego więcej kompetencji w kontrolowaniu partyjnych finansów ma zyskać austriacki Trybunał Obrachunkowy. Po raz pierwszy umowa koalicyjna przewiduje

zawieranie z innymi partiami doraźnych porozumień w sprawie polityki migracyjnej w wypadku kolejnego kryzysu. Ma to zapobiec rozwiązaniu koalicji rządowej wskutek pogłębienia różnic w tej kwestii.

W programie rządu znalazł się punkt dotyczący wykupu działek i dalszej rozbudowy miejsca pamięci w systemie obozów koncentracyjnych Mauthausen-Gusen, gdzie podczas II wojny światowej osadzono 34 tys. polskich więźniów.

Jaka ma być polityka klimatyczna nowego rządu?

Wejście Zielonych do rządu oznacza bardziej ambitne plany dekarbonizacji austriackiej gospodarki. Rząd planuje osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2040 r., czyli 10 lat przed planowaną realizacją tego celu przez UE. W Austrii, która już jest jednym z liderów stosowania odnawialnych źródeł energii, oznacza to jedynie modyfikację dotychczasowej polityki klimatycznej. O jej kontynuacji świadczy zapowiedź wdrażania [celów strategii energetyczno-klimatycznej „#mission2030”](#), przyjętej przez rząd ÖVP–FPÖ w 2018 r. Plany nowego gabinetu uwzględniają m.in. dofinansowanie transportu kolejowego, rozbudowę sieci transportu publicznego i zmianę systemu podatkowego na promujący ekologiczne postawy.

Co rząd ÖVP–Zieloni oznacza dla austriackiej polityki zagranicznej?

W polityce europejskiej nowy rząd podkreśla zasadę subsydiarności oraz praworządności, wskazując na potrzebę objęcia sankcjami państw, które ją naruszają. Należy spodziewać się kontynuacji poparcia Austrii dla integracji państw Bałkanów Zachodnich z UE.

Program rządu wspomina o stopniowym znoszeniu sankcji nałożonych na Rosję, jednak za jego warunek uznaje postępy w wypełnianiu porozumień mińskich. Podkreśla, że sankcje są elementem unijnego konsensusu, co sugeruje, że Austria uzależnia swoje stanowisko w sprawie ich utrzymania od decyzji pozostałych państw UE. Ambicją nowego rządu jest przyczynianie się do procesów pokojowych. Świadczy o tym wyrażenie przez Kurza gotowości, by w Wiedniu odbyły się ewentualne rozmowy między USA i Iranem deeskalujące napięcie po śmierci irańskiego generała Ghasema Solejmaniego.